

ΜΑΘΗΜΑ / ΤΑΞΗ:	ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΑ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ – Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:	05/01/2026

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ, Πλάτωνος, Πολιτεία, (514a-515c)

A1α.

α. Να γράψετε τον αριθμό που αντιστοιχεί σε καθεμιά από τις παρακάτω περιόδους λόγου και δίπλα σε αυτόν τη λέξη «**Σωστό**», αν είναι σωστή, ή τη λέξη «**Λάθος**», αν είναι λανθασμένη, με βάση το αρχαίο κείμενο (μονάδες 3) και να τεκμηριώσετε κάθε απάντησή σας γράφοντας τις λέξεις/φράσεις του αρχαίου κειμένου που την επιβεβαιώνουν (μονάδες 3):

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

α. Οι δεσμώτες παραμένουν συνεχώς καθηλωμένοι στη θέση τους από την παιδική τους ηλικία.

Σ («έν ταύτῃ ἐκ παίδων ὄντας ἐν δεσμοῖς καὶ τὰ σκέλη καὶ τοὺς αὐχένας, ὥστε μένειν τε αὐτοὺς εἷς τε τὸ πρόσθεν μόνον ὄρᾱν»)

β. Η ορμή που σπρώχνει όλους τους ανθρώπους στη δημιουργία κοινωνίας είναι έμφυτη.

Σ («φύσει μὲν οὖν ἡ ὁρμὴ ἐν πᾶσιν ἐπὶ τὴν τοιαύτην κοινωνίαν»)

γ. Η δικαιοσύνη είναι πολιτική αξία και αποτελεί κανόνα της κοινωνίας.

Σ («Ἡ δὲ δικαιοσύνη πολιτικόν· ἡ γὰρ δίκη πολιτικῆς κοινωνίας τάξις ἐστίν»)

β. Ποιες πηγές φωτός αναφέρονται από τον Σωκράτη στην αλληγορία; Να τις καταγράψετε. (μον.4)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Η πρώτη πηγή φωτός στην αλληγορία του σπηλαίου είναι εξωτερική (ο ήλιος), η οποία όμως δεν γίνεται αντιληπτή από τους δεσμώτες στο εσωτερικό του σπηλαίου, γιατί αυτό είναι βαθύ, το στόμιό του βρίσκεται ψηλά και σε μεγάλη απόσταση από εκεί που βρίσκονται οι δεσμώτες («ἀναπεπταμένην πρὸς τὸ φῶς τὴν εἴσοδον ἔχουση μακρὰν παρὰ πᾶν τὸ σπήλαιον»). Η δεύτερη πηγή φωτός προέρχεται από τη φωτιά που καίει στο εσωτερικό του σπηλαίου, πίσω από τους δεσμώτες, ώστε να μην μπορούν να τη δουν, μακριά τους και σε πιο ψηλό σημείο προς το στόμιο, ώστε να αποκλείει την είσοδο του ηλιακού φωτός. («φῶς δὲ αὐτοῖς πυρὸς ἄνωθεν καὶ πόρρωθεν καόμενον ὀπίσθεν αὐτῶν, μεταξύ δὲ τοῦ πυρὸς καὶ τῶν δεσμωτῶν ἐπάνω ὁδόν»)

Μονάδες 10

B1. Το παραπάνω απόσπασμα της Πλατωνικής Πολιτείας, έχει αλληγορικό περιεχόμενο. Να εντοπίσετε **πέντε (5) σημεία** του κειμένου που έχουν αλληγορική σημασία και να τα ερμηνεύσετε στο πλαίσιο της πλατωνικής φιλοσοφίας.

Η αλληγορία είναι ένας εκφραστικός τρόπος με τον οποίο ο συγγραφέας άλλα λέει και άλλα εννοεί. Πρόκειται για μια εκτενή παρομοίωση ή μεταφορά που δεν περιορίζεται σε μια έννοια ή φράση αλλά εκτείνεται σε μεγαλύτερο τμήμα του κειμένου, σε μια έννοια ή και σε ολόκληρο

το έργο. Ο Πλάτωνας τη χρησιμοποιεί για να κάνει πιο κατανοητές δύσκολες φιλοσοφικές έννοιες και για να κερδίσει το ενδιαφέρον και την προσοχή του αναγνώστη.

Η αξία της είναι παιδευτική και όχι διδακτική. Πιο συγκεκριμένα, στο παρόν απόσπασμα, ο Σωκράτης καλεί τον Γλαύκωνα να φανταστεί την εικόνα μιας υπόγειας κατοικίας που έχει τη μορφή σπηλιάς, στην οποία ζουν έγκλειστοι κάποιοι άνθρωποι από την παιδική τους ηλικία, έχοντας δεμένα τα πόδια και τον αυχένα τους έτσι ώστε να είναι αναγκασμένοι να κοιτούν μόνιμα τον τοίχο που υπάρχει απέναντί τους («ἰδὲ γὰρ ἀνθρώπους... περιάγειν»), ανήμποροι να αντιληφθούν ότι οι σκιές που αντικρίζουν προέρχονται από το τεχνητό φως που καίει πίσω τους και αποτελούν απεικασματα των αντικειμένων που άλλοι άνθρωποι κουβαλούν πίσω από ένα τειχίο που βρίσκεται σε υψηλότερο επίπεδο από αυτό των δεσμών («φῶς δὲ αὐτοῖς.. δεικνύασιν», «παρὰ τοῦτο τὸ τειχίον.. παραφερόντων.»). Στην παραστατική αυτή εικόνα, παρουσιάζεται ο άνθρωπος της δόξας, της πλάνης, που αγνοεί την αλήθεια καθώς δέχεται ως μοναδική πηγή γνώσης τα δεδομένα που του παρέχονται από τις αισθήσεις του. Συγκεκριμένα εντοπίζονται οι εξής συμβολισμοί:

Ο/Η μαθητής/τρια μπορεί να αξιοποιήσει πέντε (5) από τις παρακάτω ενδεικτικές αναφορές:

- **ἐν καταγείῳ οἰκήσει σπηλαιῶδε:** Ο κόσμος των αισθητών, ο υλικός κόσμος ο οποίος χαρακτηρίζεται: 1) οντολογικά από φαινομενικότητα, 2) γνωσιολογικά από πλάνη, και ψευδαισθήσεις, 3) ηθικά από αδικία. Η πολιτική κοινωνία στην οποία δεν κυβερνούν οι φιλόσοφοι, οι πεπαιδευμένοι
- **πρὸς τὸ φῶς:** Η Ιδέα του Αγαθού, έξω από το σπήλαιο στον νοητό και άυλο κόσμο των Ιδεών· ο κόσμος της αληθινής πραγματικότητας, της αλήθειας, της γνώσης και της δικαιοσύνης.
- **μακρὰν παρὰ πᾶν τὸ σπήλαιον:** Ο δρόμος προς την έξοδο είναι μακρύς και δύσκολος (βλ. 4 στάδια: *εἰκασία, πίστις, διάνοια, νόησις*)
- **ἐν δεσμοῖς:** Οι αισθήσεις που επιβάλλουν τον περιορισμό των ανθρώπων στον κόσμο των αισθητών πραγμάτων, με αποτέλεσμα η σκέψη τους να μπερδεύεται και να χάνεται μέσα στις αλλεπάλληλες μεταβολές και αλλοιώσεις στις οποίες τα αισθητά υπόκεινται. Αν το εξετάσουμε σ' ένα ευρύτερο πλαίσιο, οι αλυσίδες μπορούν να παρομοιαστούν με τα ανθρώπινα πάθη, με την προσήλωσή μας στα υλικά αγαθά που μας κρατούν μακριά από τη θέαση του Αγαθού και τη δικαιοσύνη.
- **Οι σκιές – οι ἤχοι:** Τα δεδομένα της αίσθησης που οι αλυσοδεμένοι εκλαμβάνουν ως αληθινή πραγματικότητα. Πιστεύουν πως η μόνη πραγματικότητα είναι ό,τι βλέπουν ή ακούν, ό,τι τους δίνει η αίσθηση. Η στάση τους για την πραγματικότητα μπορεί να αποδοθεί με τον όρο «αφελής εμπειρισμός» και η γνωστική τους κατάσταση με τον όρο *εἰκασία*. Οι ἤχοι που συνδέονται με τις σκιές αφορούν το δεδομένο της αίσθησης το οποίο και εμπιστεύεται το υποκείμενο έχοντας τη χαμηλότερη ποιότητα γνώσης (*εἰκασία*). Έτσι, οι δεσμώτες συνδέουν τους ἤχους με τις σκιές που βλέπουν και πιστεύουν ότι παραγωγοί των ἤχων είναι οι σκιές.
- **(δεσμῶται):** Οι κοινοί άνθρωποι, που έχοντας εθισθεί στις απατηλές παραστάσεις των αισθητών πραγμάτων, ζουν μέσα στο ψέμα.

- **φῶς πυρὸς:** Τεχνητό φως, κατωτέρου βαθμού από το φως του ήλιου. Η φωτιά που καίει μέσα στη σπηλιά αποτελεί την πηγή του τεχνητού φωτός, από το οποίο φωτίζονται τα αντικείμενα μέσα στη σπηλιά και δημιουργούνται και οι σκιές. Έτσι, η φωτιά αυτή συμβολίζει την αίσθηση ως πηγή γνώσης, επιτρέποντας μια ψευδαισθητική όραση.
- **σκεύη παντοδαπά ... ἀνδριάντας ... ζῶα λίθινά τε καὶ ξύλινα:** Εικόνες αντικειμένων, τεχνητά κατασκευασμένων: η τελευταία κατηγορία αισθητών αντικειμένων. Αυτοί που μεταφέρουν τα αντικείμενα, τα ίδια τα αντικείμενα, οι ήχοι και η φωτιά αφενός βρίσκονται μέσα στο σπήλαιο, αφετέρου συμβολίζουν τα «μᾶλλον ὄντα», που για να τα γνωρίσουν οι δεσμώτες έπρεπε να απελευθερωθούν και να αρχίσουν την «ανάβαση» εντός σπηλιάς, αφήνοντας πίσω τους τις εικασίες, και τον σκιώδη κόσμο (σκιές) που αυτοί έβλεπαν (και άκουγαν).

Μονάδες 10

B2. Να συγκρίνετε την άποψη του Σπινόζα με αυτήν του Αριστοτέλη στο παραπάνω απόσπασμα, για τις αιτίες που οδηγούν τους ανθρώπους να συγκροτήσουν πολιτικές κοινωνίες.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Το ζήτημα της αιτίας που ώθησε τους ανθρώπους στη συγκρότηση πολιτικά οργανωμένων κοινωνιών, υπήρξε σημαντικό φιλοσοφικό ερώτημα τόσο στην αρχαιότητα όσο και στη μεταγενέστερη φιλοσοφία.

Στο συγκεκριμένο απόσπασμα από το έργο Πολιτική Πραγματεία, ο Σπινόζα επικαλείται την έμφυτη τάση του ανθρώπου να συγκροτεί ένα είδος πολιτικής κοινότητας και να συνυπάρχει με άλλους του είδους του. Θεωρεί ότι η πολιτική κοινωνία ανάγεται στη φύση και ότι η πολιτική κατάσταση δεν διαφέρει ριζικά από τη φυσική κατάσταση του ανθρώπου, για αυτό και το κράτος θεωρείται φυσικό (« Οι άνθρωποι είναι έτσι φτιαγμένοι...πλημμελώς») περίπου όπως στον Αριστοτέλη (οι αιτίες και τα φυσικά θεμέλια του κράτους δεν πρέπει να αναζητούνται στα διδάγματα του λόγου, αλλά να συνάγονται από την κοινή φύση ή την κοινή κατάσταση των ανθρώπων). Επομένως, υποστηρίζει μια θεωρία του φυσικού δικαίου που ωθεί τους ανθρώπους να συνάπτουν κοινωνικές σχέσεις και να συνδιαμορφώνουν πολιτικά οργανωμένες κοινωνίες («εφόσον όλοι οι άνθρωποι... των ανθρώπων»). Ο Σπινόζα έρχεται έτσι πιο κοντά στην αριστοτελική αντίληψη του ανθρώπου ως φύσει πολιτικοῦ ζώου επισημαίνοντας την εσωτερική ανάγκη η οποία οφείλεται στην ανθρώπινη φύση.

Αντίστοιχα και ο Αριστοτέλης, ήδη από την πρώτη φράση του παρόντος διδαγμένου κειμένου «Φύσει μὲν οὖν ἡ ὁρμὴ ἐν πᾶσιν ἐπὶ τὴν τοιαύτην κοινωνίαν [: την πόλιν]·» τονίζει ότι τόσο η κοινωνικότητα του ανθρώπου όσο και η σύσταση της πόλεως ανάγονται στη φύση, είναι φυσικά φαινόμενα. Οι άνθρωποι ως φύσει πολιτικά όντα, επιθυμούν να συνυπάρχουν με άλλους ανθρώπους γι' αυτό η κοινωνία τους υφίσταται όχι μόνο λόγω της χρησιμότητάς της αλλά και λόγω της έμφυτης επιθυμίας τους για συνύπαρξη, η οποία δεν μειώνεται ακόμη και αν δεν χρειάζονται ο ένας τη βοήθεια του άλλου.

Τέλος, και οι δυο διανοητές απορρίπτουν την ιδέα μίας φυσικής συνύπαρξης των ανθρώπων χωρίς νόμους, θεσμούς, κοινωνική οργάνωση, αφού κάτι τέτοιο αντίκειται στην ανθρώπινη

φύση. Οι διαπιστώσεις τους είναι κοινές, χωρίς να συμμερίζονται το ίδιο πρωταρχικό αίτιο ως προς τη συγκρότηση των κοινωνιών.

Μονάδες 10

B3. Να γράψετε στη Νέα Ελληνική από ένα **σύνθετο ουσιαστικό και ένα σύνθετο επίθετο** για καθεμία από τις παρακάτω σύνθετες λέξεις του αρχαίου διδαγμένου κειμένου, χρησιμοποιώντας κάθε φορά το δεύτερο συνθετικό: **ἀπαιδευσίας, καταγείω, εἴσοδον, περιάγειν, συστήσας.**

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

ἀπαιδευσίας : παιδαγωγός -απαίδευτος

καταγείω : απογείωση-υπόγειος

εἴσοδον : άνοδος-καθοδικός

περιάγειν: εξαγωγή-ανάγωγος

συστήσας: κατάσταση-παραστατικός

Μονάδες 10

B4. Να αντιστοιχίσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α του παρακάτω πίνακα με μία φράση από τη στήλη Β που συμπληρώνει ορθά το νόημά της.

Μονάδες 10

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Στήλη Α	Στήλη Β
1. Στην Πολιτεία το συμφέρον του ισχυρού καθορίζει το τι είναι δίκαιο σύμφωνα με τον	α. Πολέμαρχο β. Θρασύμαχο γ. Γλαύκωνα
2. Στο πρώτο στάδιο της αγωγής των φυλάκων επιδιώκεται	α. η εξισορρόπηση της μουσικής αγωγής και των μαθηματικών. β. η μελέτη των μαθηματικών γ. η εξισορρόπηση γυμναστικής και μουσικής αγωγής
3. Στα Πολιτικά η πόλις-κράτος είναι μια κοινότητα που την αποτελούν	α. κυβερνώντες και κυβερνώμενοι β. μέρη που μέσα στο όλον χάνουν τη δική τους φυσιογνωμία γ. όμοια μεταξύ τους στοιχεία
4. Στο έργο Πολιτικά παρακολουθούμε	α. διδασκαλίες του Αριστοτέλη για τη γένεση της πόλης β. διδασκαλίες του Αριστοτέλη για την κατάκτηση των ηθικών αρετών γ. τη διάκριση των μερών της ψυχής
5. Οι φιλόσοφοι-βασιλείς αναλαμβάνουν την εξουσία	α. λόγω της αριστοκρατικής/ευγενικής καταγωγής τους. β. από αίσθηση καθήκοντος. γ. από ηγετική φιλοδοξία.

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ, Αισχίνη, Κατά Τιμάρχου, 24-26

Ο Αισχίνης αναφέρεται στη λειτουργία των νόμων στην αθηναϊκή πολιτεία και στις προθέσεις του νομοθέτη κατά το σχεδιασμό τους.

σκέψασθε δὴ ὡς καλῶς, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. οὐκ ἡγνῶει οἷμαι ὁ νομοθέτης ὅτι οἱ πρεσβύτεροι τῷ μὲν εὖ φρονεῖν ἀκμάζουσιν, ἡ δὲ τόλμα ἤδη αὐτοὺς ἄρχεται ἐπιλείπειν διὰ τὴν ἐμπειρίαν τῶν πραγμάτων. βουλόμενος δὴ συνεθίσαι τοὺς ἄριστα φρονοῦντας, τούτους ἐπάνανγκες περὶ τῶν πραγμάτων λέγειν, ἐπειδὴ ὀνομαστὶ αὐτῶν ἓνα ἕκαστον ἀπορεῖ προσεῖπειν, τῇ ἐπωνυμίᾳ τῆς ὅλης ἡλικίας περιλαβὼν παρακαλεῖ ἐπὶ τὸ βῆμα καὶ προτρέπει δημηγορεῖν. ἅμα δὲ καὶ τοὺς νεωτέρους διδάσκει αἰσχύνεσθαι τοὺς πρεσβυτέρους, καὶ πάνθ' ὑστέρους πράττειν, καὶ τιμᾶν τὸ γῆρας, εἰς ὃ πάντες ἀφιζόμεθα, ἐὰν ἄρα διαγενώμεθα. καὶ οὕτως ἦσαν σώφρονες οἱ ἀρχαῖοι ἐκεῖνοι ῥήτορες, ὁ Περικλῆς καὶ ὁ Θεμιστοκλῆς καὶ ὁ Ἀριστείδης, ὁ τὴν ἀνόμοιον ἔχων ἐπωνυμίαν Τιμάρχῳ τουτωί, ὥστε ὁ νυνὶ πάντες ἐν ἔθει πράττομεν, τὸ τὴν χεῖρα ἔξω ἔχοντες λέγειν, τότε τοῦτο θρασὺ τι ἐδόκει εἶναι, καὶ εὐλαβοῦντο αὐτὸ πράττειν. μέγα δὲ πάνυ τούτου σημεῖον ἔργῳ ὑμῖν οἷμαι ἐπιδείξειν. εὖ γὰρ οἶδ' ὅτι πάντες ἐκπεπλεύκατε εἰς Σαλαμῖνα καὶ τεθεωρήκατε τὴν Σόλωνος εἰκόνα, καὶ αὐτοὶ μαρτυρήσαιτ' ἂν ὅτι ἐν τῇ ἀγορᾷ τῇ Σαλαμινίων ἀνάκειται ὁ Σόλων ἐντὸς τὴν χεῖρα ἔχων. τοῦτο δ' ἐστίν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὑπόμνημα καὶ μίμημα τοῦ Σόλωνος σχήματος, ὃν τρόπον ἔχων αὐτὸς διελέγετο τῷ δήμῳ τῶν Ἀθηναίων.

Λεξιλόγιο

εὖ φρονῶ: σκέφτομαι σωστά, ἔχω ορθή κρίση

ἐπάνανγκες: αναγκαστικά, απαραίτητα, αναπόφευκτα

ὀνομαστὶ: ονομαστικά

εὐλαβοῦμαι: σέβομαι, δείχνω ευσέβεια, προσέχω

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «καὶ οὕτως ἦσαν ... τῶν Ἀθηναίων».

Μονάδες 20

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Και ἔτσι ἦταν συνετοὶ ἐκεῖνοι οἱ ἀρχαῖοι ῥήτορες, ὁ Περικλῆς, ὁ Θεμιστοκλῆς καὶ ὁ Ἀριστείδης, αὐτὸς που εἶχε ἐπωνυμία ἀντίθετη ἀπὸ τὸν Τίμαρχο ἐδῶ, ὥστε αὐτὸ που τώρα ὅλοι συνηθίζουμε νὰ κάνουμε, δηλαδή νὰ μιλάμε ἔχοντας τὸ χεῖρι ἔξω (ἀπὸ τὸν χιτῶνα/μανδύα), τότε αὐτὸ θεωροῦνταν κάτι τὸ θρασὺ, καὶ πρόσεχαν νὰ μὴν τὸ κάνουν. Θεωρῶ ὅτι μπορῶ νὰ σας το ἀποδείξω μὲ ἓνα παράδειγμα. Ξέρω καλά ὅτι ὅλοι ἔχετε ταξιδέψει μὲ πλοῖο στὴ Σαλαμίνα καὶ

έχετε δει το άγαλμα του Σόλωνα, και εσείς οι ίδιοι θα μπορούσατε να επιβεβαιώσετε ότι στην αγορά των Σαλαμινίων βρίσκεται το άγαλμα του Σόλωνα έχοντας το χέρι μέσα (στον χιτώνα/μανδύα). Και αυτό, άνδρες Αθηναίοι, είναι ένα ενθύμιο και μία απομίμηση της στάσης του Σόλωνα, με τον τρόπο (που στεκόταν) και ο ίδιος όταν μιλούσε προς τον δήμο των Αθηναίων.

Γ2. Με ποιον τρόπο η πολιτεία προσπαθεί να προτρέψει τους μεγαλύτερους σε ηλικία πολίτες να συμμετέχουν στις δημόσιες συζητήσεις;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Η πολιτεία προσπαθεί να προτρέψει τους μεγαλύτερους σε ηλικία πολίτες να συμμετέχουν στις δημόσιες συζητήσεις προσκαλώντας πρώτα αυτούς να πάρουν το λόγο στα κοινά και στις συνελεύσεις του λαού(ό νομοθέτης ότι οι πρεσβύτεροι τῷ μὲν εὖ φρονεῖν ἀκμάζουσιν, ἢ δὲ τόλμα ἤδη αὐτοὺς ἄρχεται ἐπιλείπειν διὰ τὴν ἐμπειρίαν τῶν πραγμάτων). Ορίζεται μάλιστα με νόμο να προηγούνται οι γηραιότεροι και να παίρνουν πρώτοι το λόγο σε σχέση με τους νέους που πρέπει να ακολουθούν. Με αυτό τον τρόπο και οι νέοι θα μάθουν να σέβονται και να τιμούν τα γηρατειά στα οποία όλοι θα φτάσουμε (νεωτέρους διδάσκει αἰσχύνεσθαι τοὺς πρεσβυτέρους, ... καὶ τιμᾶν τὸ γῆρας, εἰς ὃ πάντες ἀφικόμεθα, ἐὰν ἄρα διαγενώμεθα).

Μονάδες 10

Γ3.α. «καὶ οὕτως ἦσαν σώφρονες οἱ ἀρχαῖοι ἐκεῖνοι ῥήτορες αὐτὸ πράττειν»: να εντοπίσετε τα επίθετα και να τα μεταφέρετε στον συγκριτικό βαθμό, διατηρώντας την πτώση, τον αριθμό και το γένος(μον. 4)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Σώφρονες: σωφρονέστεροι, **ἀρχαῖοι:** ἀρχαιότεροι, **άνόμοιον:** ἀνομοιοτέραν, **θρασύ:** θρασύτερον

β. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους για τις παρακάτω λέξεις που σας δίνονται:

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

σκέψασθε: το γ' ενικό οριστικής ενεστώτα και παρατατικού στην ίδια φωνή **σκοπεῖται** /**έσκοπεῖτο**

ἐπιλείπειν: τον ίδιο τύπο στον αόριστο β' ενεργητικής φωνής **ἐπιλιπεῖν**

αἰσχύνεσθαι: το β' ενικό της οριστικής του παθητικού αορίστου β'. **ἠσχύνθη**

ἀφικόμεθα : το απαρέμφατο του παρακειμένου. **ἀφῖχθαι**

έκπεπλεύκατε: το β' πρόσωπο πληθυντικού αριθμού της προστακτικής του ενεστώτα.
έκπλεΐτε(μον.6)

Μονάδες 10

Γ4. α. σκέψασθε δὴ ὡς καλῶς, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. οὐκ ἡγνόει οἶμαι ὁ νομοθέτης ὅτι οἱ πρεσβύτεροι τῷ μὲν εὖ φρονεῖν ἀκμάζουσιν, ἡ δὲ τόλμα ἤδη αὐτοὺς ἄρχεται ἐπιλείπειν διὰ τὴν ἐμπειρίαν τῶν πραγμάτων: να εντοπίσετε τους επιρρηματικούς προσδιορισμούς του αποσπάσματος και να προσδιορίσετε τη συντακτική τους λειτουργία. (μονάδες 4)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

ὡς καλῶς: επιρρηματικός προσδιορισμός του τρόπου στο ρήμα σκέψασθε

τῷ μὲν εὖ φρονεῖν: δοτική της αναφοράς στο ρήμα ἀκμάζουσιν

ἡδη: επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο ρήμα ἄρχεται

διὰ τὴν ἐμπειρίαν: εμπρόθετος προσδιορισμός της αιτίας στο απαρέμφατο ἐπιλείπειν

β. ἄμα δὲ καὶ τοὺς νεωτέρους διδάσκει αἰσχύνεσθαι τοὺς πρεσβυτέρους, καὶ πάνθ' ὑστέρους πράττειν, καὶ τιμᾶν τὸ γῆρας, εἰς ὃ πάντες ἀφίζόμεθα, ἐὰν ἄρα διαγενώμεθα.

Να εντοπίσετε την υπόθεση και την απόδοση του υποθετικού λόγου του αποσπάσματος(2 μονάδες), να αναγνωρίσετε το είδος του (1 μονάδα) και στη συνέχεια να κάνετε τις απαραίτητες αλλαγές, ώστε να εκφράζει την απλή σκέψη του λέγοντος(3 μονάδες).

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Υπόθεση: ἐὰν ἄρα διαγενώμεθα (υποουακτική)

Απόδοση: πάντες ἀφίζόμεθα (οριστική μέλλοντα)

Ο υποθετικός λόγος εκφράζει το προσδοκώμενο

Απλή σκέψη του λέγοντος: εἰ ἄρα διαγενοίμεθα, πάντες ἀφίζόμεθα / ἂν ἀφικοίμεθα.

Μονάδες 10